

Policija danas, maj 2009. godine

**Intervju sa ambasadorom Hans Ola Urstodom, šefom Misije OEBS u Srbiji, za
mesečni časopis Ministarstva unutrašnjih poslova (prevod)**

“Saradnja na visokom nivou”

1. Kako biste Vi ocenili trenutnu političku situaciju u Srbiji?

Kao bolju i stabilniju od svih otkako je ubijen premijer Đinđić. Brojni izbori i promene vlada od 2000. na ovamo su u određenoj meri usporili napredak u reformisanju sistema. Sada se nadam da, možda po prvi put nakon smene Miloševića, imamo Vladu i Skupštinu koje mogu trajati čitav mandat za koji su izabrane. To je, očigledno, naročito važno za Srbiju imajući u vidu sadašnji trenutak, kada smo usred međunarodne finansijske i ekonomske krize.

2. Da li je saradnja između Vlade Republike Srbije i OEBS-a unapređena?

Saradnja je generalno gledano trenutno na veoma visokom nivou, i ja imam samo reči hvale za tu saradnju. U svakom trenutku, naša Misija sprovodi više od 50 različitih programa i projekata, od kojih se veliki broj odvija u bliskoj saradnji sa Vladom Republike Srbije. U stvari, mislim da je ovo najviši nivo saradnje koji možemo dostići.

3. Kako biste Vi ocenili nivo saradnje između Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije i OEBS-a?

Nakon što je formirana nova Vlada, i nakon što je potpredsednik Vlade i ministar unutrašnjih poslova Dačić stupio na dužnost, svedoci smo očiglednog i veoma dobrodošlog jačanja i unapređenja naše saradnje.

Sarađujemo na različitim nivoima, ministar Dačić i ja se sastajemo kako na redovnim sastancima, tako i na određenim događajima, dok se naše Odeljenje za sprovođenje zakona sastaje na različitim nivoima sa predstavnicima MUP-a, u zavisnosti od toga na kojim programima, projektima ili pitanjima sarađujemo.

Siguran sam da naša saradnja može biti i dodatno intenzivirana i poboljšana, ali bih želeo da istaknem svoje opšte zadovoljstvo razvojem situacije do sada, vezano za našu Misiju i Ministarstvo pod vođstvom ministra Dačića.

4. Koja su najveća dostignuća OEBS-a postignuta u saradnji sa Ministarstvom unutrašnjih poslova tokom proteklih godina?

Počelo je sa formiranjem takozvanog multi-etničkog elementa policije na jugu Srbije, i uključivanjem Albanaca u redovnu policiju. Danas je načelnik policijske stanice u Preševu Albanac, kao i preko 50% policajaca zaposlenih u policijskoj službi tamo. Postigli smo dosta u obrazovanju policije u Srbiji, uglavnom primenom pristupa „osposobljavanja trenera“. Dodatno obrazovanje je bilo neophodno u brojnim oblastima kao što je rad policije u zajednici, kriminalistička tehnika, kao i u unapređenju novog sistema osnovne obuke policije. U vezi sa tim, u bliskoj saradnji sa Ministarstvom unutrašnjih poslova, dostigli smo potpuno novi model osnovne policijske obuke u Sremskoj Kamenici. Ja čvrsto verujem da će ovo vremenom dovesti do odličnog opšteg standarda u radu policije u Srbiji, uopšteno govoreći. Ima još puno takvih oblasti -, dozvolite mi da pomenem naš rad na planu kriminalističke tehnike – forenzike. Formirane su tri nove forenzičke laboratorije – u Nišu, Novom Sadu i Beogradu, što je praćeno intenzivnom obukom u korišćenju najmodernijih forenzičkih tehnika. Sve to će nesumnjivo imati za posledicu znatno veći procenat rešenih krivičnih dela.

5. Koji su najpozitivniji koraci u radu Ministarstva unutrašnjih poslova tokom prethodnih godina?

Otvaranje prema svetu. Tokom devedesetih Ministarstvo je postalo izolovano i zatvoreno, funkcionisalo je u sopstvenom svetu i u izvesnoj meri je bilo deo opresivnog sistema. Zbog toga su bile potrebne krupne i temeljne promene. To je ono na čemu i dalje radimo, a najpozitivniji je deo to što u okviru MUP-a postoji razumevanje i volja za promenom. A promena je neophodna, s' obzirom na to da je glavni cilj Vlade pridruživanje Evropskoj Uniji što je pre moguće. Zbog toga se moraju dogoditi značajne promene u okviru sistema rada policije u Srbiji, što se i dešava – pogledajte, recimo, promene vezane za sistem kontrole granica i pasoša u okviru pitanja liberalizacije viznog režima.

6. Da li se primećuju neke promene u radu policije danas? Kakve su te promene?

Verujem da su promene vidljive svakome. Možete ih videti svakodnevno, u opremi koju policija koristi, kroz veći broj žena policajaca u zajedničkim patrolama sa njihovim muškim kolegama, ali i u odnosu policije prema građanima i u otvorenosti prema medijima. Ono što mi težimo da postignemo sa Ministarstvom je, između ostalog, da policija postane vredna poverenja građana, čak popularna! Rad policije u zajednici je relativno novi koncept u Srbiji. Važno je nastaviti menjati taj nesrećni imidž koji je policija stekla tokom devedesetih, i ponovo zadobiti puno poverenje građana. To, međutim, nije lak zadatak i radi se o dvosmernom procesu. I policiji je potrebna pomoć građana! Tako da, odgovor je - da, Policija u Srbiji je svakako u postupku vršenja

dalekosežnih reformi, mnogo stvari je poboljšano, kao što sam ranije objasnio, ali i dalje ostaje značajnog posla koji bi još trebalo obaviti.

7. Koji su najvažniji ciljevi u Srbiji koje srpska policija mora da ostvari u budućnosti?

Postavljanje ciljeva je složen zadatak za svaku organizaciju. To je složen proces, posebno u javnom sektoru, gde sve odluke imaju i budžetske implikacije i direktno utiču na građane. Nedavno je ministar Dačić izjavio da će njegovi glavni ciljevi biti, između ostalog, borba protiv organizovanog kriminala kao i unapređenje odnosa sa građanima Srbije. Međutim, jedino primenom strateškog pristupa kroz usvajanje strateškog plana, koji će definisati prioritete za MUP, će konkretni ciljevi biti formulisani i predstavljeni. Upoznat sam sa činjenicom da Ministarstvo radi na usvajanju jednog takvog ključnog dokumenta, pošto Misija ima savetodavnu ulogu u tom procesu. Očekujem da ću uskoro moći da ga pročitam, pošto je proces strateškog planiranja jedina garancija merljivih i održivih reformi u skladu sa zahtevima evropskih integracija.

8. Kako ocenjujete vršenje policijskih poslova u Srbiji?

S'obzirom na to da se naša Misija ne bavi praćenjem obavljanja svakodnevnih policijskih zadataka, verovatno bi bilo relevantnije istaći mišljenje građana Srbije po tom pitanju. U saradnji sa Ministarstvom je izvršeno već pomenuto istraživanje javnog mnjenja krajem prošle godine, čiji rezultati pokazuju da 38% građana veruje da je došlo do promene nabolje u radu policije u toku prethodnih pet godina, dok samo 11% vidi promenu nagore. Dalji napredak koncepta rada policije u zajednici, kome Misija pridaje posebnu važnost, dodatno će doprineti policijskom radu koji je zasnovan na znanju i proaktivnom pristupu, a koji je od suštinskog značaja za borbu protiv bezbednosnih rizika današnjice.

9. Šta biste Vi istakli kao glavni problem rada policije danas?

Na osnovu brojnih izveštaja, uključujući i nekoliko koje je sama Misija sastavila, želeo bih da naglasim četiri oblasti. Prva se odnosi na neophodnost da se dodatni naglasak stavi na odgovornost rada širom službe, kako na nivou pojedinaca tako i na nivou organizacije kao celine. Bez sumnje, odgovornost rada policije jedan je od kamena temeljaca reforme policije. Drugo, da se decentralizuje i delegira donošenje odluka. Zatim, da se bude spreman za brže prilagođavanje promenama. To uključuje prihvatanje tehnika strateškog menadžmenta na nivou čitavog rukovodstva, novu sistematizaciju i nove procedure koje će skratiti birokratske procese. Poslednja, ali ne i manje važna, se odnosi na često istican argument za kompletnu depolitizaciju policijske službe. Misija aktivno podržava Ministarstvo vezano za rešavanje svih ovih složenih pitanja.

10. Na koji način se saradnja između MUP-a i policije Republike Srbije može poboljšati?

Misija je uložila brojne napore tokom godina, i poseduje veliko ekspertsko znanje iz velikog broja zemalja. Odeljenje za sprovođenje zakona u okviru Misije ima preko 45

zaposlenih koji rade na davanju saveta i pružanju podrške reformi policije u Srbiji. Misija trenutno završava revidiranje postojećeg Memoranduma o razumevanju koji je prvobitno potpisan 2004.godine, a koji bi trebalo da redefiniše naše buduće odnose. On je zasnovan na pretpostavci da Misija radi u Srbiji i da pomaže u reformi policije, na osnovu poziva Vlade Republike Srbije.

11. Kako OEBS može pružiti pomoć MUP-u i policiji Republike Srbije i da li neki od tekućih projekata mogu unaprediti njihov rad?

Misija je trenutno usredsređena na jedan širi, više strateški nivo koji podrazumeva veći naglasak na savetodavnu funkciju. To je jedan korak dalje od ranijeg oblika saradnje koji se više fokusirao na pomoć koja se pružala kroz projekte. Ova promena u pristupu je postala neophodna, pošto je sama reforma dostigla jedan viši nivo, a Ministarstvo je takođe razvilo svoje kapacitete da takva i slična pitanja rešava samo. Sve naše aktivnosti koje su razvijene zajedno sa Ministarstvom idu ka tome da direktno ili indirektno unaprede rad policije u Srbiji.

12. Na kojim projektima trenutno radi Misija OEBS?

Kao što je poznato, aktivni smo u nekoliko važnih oblasti, ali mi dozvolite da još jednom naglasim naše učešće u reformi policijskog obrazovanja i obuke gde su postignuti značajni rezultati u osnovnoj policijskoj obuci. Naša pažnja će u toj oblasti biti usmerena da se podrže reforme vezane za specijalističku obuku, kao i obuku iz oblasti menadžmenta. To je sve povezano sa širim pitanjem upravljanja ljudskim resursima. Druga bitna oblast tiče se pomoći Ministarstvu u pisanju akcionog plana radi razrade nedavno usvojene Strategije za borbu protiv organizovanog kriminala. Radi se na čitavom nizu sličnih aktivnosti, sa posebnim naglaskom na zajedničku koordinaciju i implementaciju.

13. Sa kojim problemima se susrećete u svom radu ovde?

Pre svega, više od 8 godina izgrađivanja poverenja i punog razumevanja za važnost rada koji Misija obavlja u ovoj oblasti. To je oblast iz centralnog dela mandata ove Misije, mandata koji je sama Srbija prihvatila kao jedna od 56 zemalja članica OEBS-a. Mi smo ovde isključivo i samo sa ciljem da pomognemo, i to u jednom ograničenom vremenskom periodu. Drugo, kao što sam već pomenuo, verujem da je pred ministrom Dačićem veliki izazov u vezi sa decentralizacijom i delegiranjem donošenja odluka širom policije i Ministarstva. Ali, kao što sam ranije istakao, naša saradnja je sada na pravom putu, i ne vidim nepremostivih problema pred nama.